

Тема 7.7

Як реалізується європейський вектор розвитку України

У цій темі ви дізнаєтеся про критерії, яким мають відповідати країни-кандидати на вступ до Європейського Союзу. Ви отримаєте нагоду проаналізувати можливості входження у спільноту європейських розвинутих країн, а також зрозуміти роль Угоди про асоціацію «Україна — ЄС» та скласти свою думку щодо перспективи європейського членства України.

Ключові здобутки
у вивченні теми

3D

Досліджуємо умови вступу України до Європейського Союзу.

Розуміємо важливість європейського вектору розвитку України.

Діємо, проводячи веб-дослідження зобов'язань, які має виконати Україна відповідно до Угоди про асоціацію з Європейським Союзом.

23 червня 2022 року країни члени Європейського Союзу проголосували за надання Україні статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Проте це лише перший крок. Європейським Союзом висунуто перед Україною ряд вимог, які необхідно виконати щоб стати повноцінним членом ЄС.

- Визначте, які на Вашу думку завдання поставив ЄС перед Україною?
- Котрі із них є особливо важливими й першочерговими?

Модуль 1

Яку політику здійснює ЄС щодо сусідів

2004 року в процесі розширення Європейського Союзу, була вироблена нова політика ЄС — Європейська політика сусідства (ЄПС). Вона поширювалася на шістнадцять сусідів Євросоюзу — Україну, Азербайджан, Молдову, Білорусь, Вірменію, Грузію, Алжир, Єгипет, Ізраїль, Йорданію, Ліван, Лівію, Марокко, Палестину, Сирію та Туніс. Мета ЄПС полягала у сприянні стабільності та безпеці сусідніх країн, а також економічному розвитку їхніх регіонів. У травні 2008 року Польща та Швеція запропонували утворити нову ініціативу, спрямовану на співпрацю з пострадянськими країнами — «Східне партнерство» як невід'ємну частину Європейської політики сусідства.

Розділ 7.7 Як реалізується європейський вектор розвитку України

■ **Європейська політика сусідства (ЄПС)** виконує роль т. зв. стратегії партнерства із сусідами Євросоюзу. ЄПС спрямована на реалізацію політико-економічних можливостей щодо посилення міжнародної співпраці, що виникли внаслідок розширення ЄС, сприяє зміцненню регіональної стабільності, безпеки та добробуту.

■ **Східне партнерство** — зовнішня політика Європейського Союзу, яка охоплює 28 країн-членів ЄС та шість східноєвропейських країн — Україну, Молдову, Грузію, Азербайджан, Білорусь та Вірменію. Ініціатива була формально започаткована на Празькому установчому саміті Східного Партнерства 7 травня 2009 року.

Основна мета Східного партнерства — сприяння політичним та економічним реформам у країнах-партнерах через:

- укладання Угоди про асоціацію;
- створення зони вільної торгівлі (ЗВТ);
- лібералізацію візового режиму з ЄС;
- підтримку стабільності та безпеки в регіоні;
- розвиток енергетичної галузі;
- захист навколишнього середовища.

Окремі Програми та ініціативи ЄС в рамках Східного партнерства:

- **Урбаністичні стратегії в історичних містах (COMUS)** — спільна ініціатива ЄС та Ради Європи, яка надає підтримку історичним містам для стимулювання їхнього соціально-економічного розвитку через охорону та управління культурною та історичною спадщиною.
- **Креативна Європа** — програма, спрямована на розвиток сектору культури і креативних індустрій в країнах Європи, посилення конкурентоспроможності європейської аудіовізуальної продукції, а також захист культурного та мовного розмаїття. З цією метою в Україні створено Національне Бюро програми «Креативна Європа».
- **Мери міст за економічне зростання (M4EG initiative)** — ініціатива, спрямована на підтримку співпраці місцевої влади, бізнесу і громадянського суспільства з метою стимулювання економічного розвитку та створення нових робочих місць.
- **Покращення екологічного моніторингу в Чорному морі (EMBLAS)** — проект, спрямований на вирішення екологічних проблем і виконання моніторингу морського навколишнього середовища, а також збір даних про стан Чорного моря.
- **Горизонт 2020** — найбільша програма Європейського Союзу з фінансування науки та інновацій із загальним бюджетом близько 80 млрд євро. Вона має сприяти збільшенню числа інноваційних технологій, відкриттів і перспективних розробок через просування ідей з наукових лабораторій на ринок.
- **Транскордонне співробітництво (CBC)** — програма ЄС, спрямована на посилення співпраці на кордонах ЄС між членами ЄС та країнами-партнерами, поліпшення мобільності для людей та товарів, вирішення питань навколишнього середовища, безпеки тощо.

Web-активність

В ЄС серйозно замислюються над переформатуванням «Східного партнерства». З часу започаткування цього зовнішньополітичного формату співпраці Євросоюзу із сусідами в 2009 році, його учасники — Азербайджан, Білорусь, Вірменія, Грузія, Молдова та Україна пройшли різні шляхи і виробили різне ставлення до співпраці з ЄС.

Скориставшись інтернет-ресурсом <https://bit.ly/3H2LWld> визначте три основні принципи модернізації «Східного Партнерства», які пропонує Україна.

Розглядаємо і обговорюємо

Модуль 2

Яку роль відіграє Угода про асоціацію Україна — ЄС

Для України у різні періоди незалежності Європейський Союз означав вектор розвитку, мрію, перспективу членства. Сьогодні країни ЄС є місцем навчання, роботи і проведення вільного часу багатьох українців.

Саме Угода про асоціацію між Україною та ЄС є інструментом та дорогоказом для внутрішніх перетворень, які дають можливість Україні в подальшому стати повноцінним членом ЄС.

Роботу над текстом Угоди було завершено 2013 року, а її підписання відбулося вже у 2014 році — після Революції Гідності.

16 вересня 2014 року Верховна Рада України та Європейський Парламент синхронно ратифікували Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Угода про асоціацію за своїм обсягом і тематичним охопленням є найбільшим міжнародно-правовим документом за всю історію України та найбільшим міжнародним договором з третьою країною, що його коли-небудь укладав Європейський Союз.

Вона визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС на принципах «політичної асоціації та економічної інтеграції» і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні.

- 1 січня 2016 року Україна приєдналася до зони вільної торгівлі із ЄС. Українським громадянам із 11 червня 2017 року було надано безвізовий режим для в'їзду до країн Шенгенської зони на термін до 90 днів протягом будь-якого 180-денного періоду. Угода про асоціацію офіційно набула чинності 1 вересня 2017 року. 12 жовтня 2021 року Україна уклала авіаційний безвіз із ЄС. 16 березня 2022 року Україна приєдналася до європейської мережі операторів системи передачі електроенергії.
- 24 лютого 2022 почалося повномасштабне російське вторгнення в Україну. Після цього 28 лютого Україна подала заявку на вступ до ЄС. Європарламент, Єврокомісія та Європейська рада підтримали українську заявку, і 23 червня 2022 року Україна отримала статус кандидата у члени ЄС.

Обговорюємо

Скористайтесь посиланням <https://bit.ly/3kdf4gB> і обговоріть, що означає статус кандидата у члени ЄС та які можливості відкриваються перед Україною.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом — це розвиток економіки на благо всього суспільства, рівність усіх перед законом, найвищі у світі екологічні й освітні стандарти, безпечні вулиці, чесні вибори, свобода зібрань, мітингів, опозиційної діяльності та боротьба з корупцією.

Розділ 7.7 Як реалізується європейський вектор розвитку України

Обговорюємо

Угода про асоціацію з Європейським Союзом — це, насамперед, цінності, що формують відповідальне громадянське суспільство.

Угода про асоціацію з Європейським Союзом це вільне висловлювання думок, цінність людської волі як одне з основних надбань європейської цивілізації.

Об'єднайтеся у пари, доберіть аргументи на користь інтеграції України в європейську спільноту.

Модуль 3

Якими є перспективи європейського членства України

Як відомо, 23 червня 2022 року країни члени Європейського Союзу проголосували за надання Україні статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Подальша підготовка до членства передбачатиме завершення всеохопної трансформації всіх сфер, що створюватиме умови, коли країна житиме за принципами Євросоюзу та його законами, які спрямовані на захист кожного громадянина та бізнесу. Це започаткує умови для наближення рівня життя, добробуту та правового захисту українців, як в інших країнах ЄС. У цьому Україну постійно підтримуватиме Єврокомісія, надаючи необхідну консультаційну та іншу допомогу.

Окрім того, статус кандидата відкриває можливості отримання фінансової допомоги у трансформації суспільства, правової системи та економіки на шляху до членства в ЄС, а також триматиме євроінтеграційні реформи країни у пріоритеті.

Так, Україні буде доступна фінансова допомога для країн, які готуються для вступу до ЄС (Інструмент передвступної допомоги, IPA). Така допомога може надаватись через гранти, інвестиції або як технічна допомога. Кандидатство також відкриває для України участь у програмах та ініціативах Євросоюзу.

Рішення надати Україні статус кандидата на вступ до ЄС є потужним сигналом українцям і всьому світу щодо солідарності європейської спільноти з Україною в її запеклій боротьбі з агресором за європейські цінності, незалежність і територіальну цілісність власної держави.

Варто пам'ятати, що жодна програма не допоможе Україні інтегруватися в європейську спільноту, якщо всередині країни не проводитимуться справжні реформи, спрямовані на боротьбу з корупцією, захист прав і свобод українців, на розвиток і підтримку незалежних ЗМІ.

Україна має всі шанси стати провідною країною в Східному партнерстві і, таким чином, закріпити за собою роль регіонального лідера під егідою ЄС. Загалом, Україна розглядає Східне партнерство як рамки для подальшого розвитку відносин з ЄС. На сьогодні не може йтися про окреслення перспектив членства в ЄС для України. Україні ж залишається єдина можливість якомога повніше використати формат Східного партнерства, щоб реалізувати наміри європейської інтеграції, тобто наближення до

Розділ 7.7 Як реалізується європейський вектор розвитку України

стандартів ЄС такою мірою, коли можна буде розпочати аргументований діалог про членство України у Європейському Союзі.

Цікава інформація

В рамках Східного партнерства здійснюються різні проекти для молоді. Наприклад, «Еразмус+» — це програма Європейського Союзу на період 2014–2020 рр., що підтримує проекти, партнерства, заходи і мобільність у сфері освіти, підготовки, молоді і спорту.

У рамках Програми ЄС «Еразмус+» за напрямом «Міжнародна кредитна мобільність» для українських вищих навчальних закладів відкриті можливості співпраці з університетами Європи задля організації взаємного обміну студентами та працівниками.

У період від 2015 до 2017 року за результатами конкурсів Програми «Еразмус+» (напрямок «Міжнародна кредитна мобільність»), від України було подано 1 008 проектів, з яких 643 проекти було рекомендовано до фінансування. Загальна вартість фінансування проектів понад 24 млн євро.

Застосуйте набуті знання і досвід

■ Перейдіть за QR-посиланням та визначте відчутні переваги для повсякденного життя громадян України від угоди з Європейським Союзом.

■ Визначте та запишіть ключові завдання, які мають бути забезпечені в рамках ініціативи Східного партнерства.